

องค์ประกอบภาพ คุณค่าทางวารสารศาสตร์และการสื่อความหมายที่สะท้อนผ่านภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ของ “สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย”

The Visual Composition, Journalistic Values, and the Conveyed Meaning Reflected Through Journalistic Photographs Awarded by Issara Amantakul Foundation of the Thai Journalists Association

ญัฐนนท์ ณ นคร. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

กฤษณ์ ทองเลิศ. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

Nattanon Na Nakorn. College of Communication Arts, Rangsit University.

Grit Thonglert. College of Communication Arts, Rangsit University.

Email : Nattanon.n64@rsu.ac.th, grit.t@rsu.ac.th

Received: 8 July 2024 ; Revised: 9 July 2024 ; Accepted: 6 August 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการจัดองค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล (2) คุณค่าทางวารสารศาสตร์ของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล (3) การสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ของ “สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย” โดยแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการเข้าสู่วิเคราะห์ปัญหานำวิจัยประกอบด้วย แนวคิดภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ แนวคิดคุณค่าทางวารสารศาสตร์ ศิลปะการถ่ายภาพ แนวคิดการสื่อความหมายด้วยภาพ แนวทางการวิเคราะห์ภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2565 เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบภาพข่าว คุณค่าทางวารสารศาสตร์ และการสื่อความหมาย

ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดองค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ได้แก่ กฎสามส่วน พื้นที่ว่าง พื้นผิว เส้น ความซ้ำ การใช้กรอบภาพ ความสมดุล และ ภาพโครงทึบ เพื่อช่วยส่งเสริมให้ภาพมีความสวยงาม และมีการสื่อความหมายมากยิ่งขึ้น (2) คุณค่าทางวารสารศาสตร์ของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ได้แก่ ความใกล้ชิด ความเด่น ความผิดปกติ ความสนใจตามปฏิสัมพันธ์ ความขัดแย้ง ผลกระทบ เพื่อทำให้เกิดความสนใจของผู้อ่าน (3) การสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ได้แก่ ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรงวัตถุในภาพ ความหมายแฝงของภาษาทางเทคนิคการถ่ายภาพ ความหมายแฝงทางหลักจิตวิทยาของสี อวัจนภาษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง การสร้างความเป็นคู่ตรงข้าม

คำสำคัญ : การจัดองค์ประกอบศิลป์, ภาพถ่ายข่าว, การประกวดรางวัลอิศรา อมันตกุล, สมาคม นักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, คุณค่าทางวารสารศาสตร์, การสื่อความหมาย

Abstract

This study is a qualitative research aimed at (1) examining the visual composition of the Isra Amantakul Award-winning news photographs, (2) analyzing the journalistic values of the Isra Amantakul Award-winning news photographs, and (3) exploring the conveyed meanings through the composition of these photographs, awarded by the “Thai Journalists Association.” The research is guided by various concepts and theories, including photojournalism, journalistic values, the art of photography, visual communication, and methodologies for analyzing journalistic photographs. The researcher collected data from the Isra Amantakul Award-winning news photographs from 2008 to 2022 to analyze their visual composition, journalistic values, and conveyed meanings.

The research findings revealed that (1) the composition of the Isra Amantakul Award-winning news photographs involves principles such as the rule of thirds, spatial organization, texture, lines, repetition, framing, balance, and silhouette. These elements enhance the visual appeal and deepen the conveyed meanings of the photographs. (2) The journalistic values in the Isra Amantakul Award-winning news photographs include proximity, prominence, oddity, human interest, conflict, and impact, which are crucial in capturing the readers' attention. (3) The signification from the composition of these award-winning news photographs include the symbolic meanings of the shapes and objects in the photographs, the implicit meanings derived from technical photographic language, the psychological implications of color, nonverbal communication through facial expressions and body language, and the creation of binary oppositions.

Keywords : Artistic composition, news photography, the Isra Amantakul Award competition, the Thai Journalists Association, journalistic values, and signification.

ที่มาและความสำคัญ

สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรวิชาชีพของสื่อมวลชนซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2543 โดยการรวมกันของสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย (พ.ศ.2498 – พ.ศ.2543) กับสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (พ.ศ.2508 – พ.ศ.2543) โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความเป็นเอกภาพในองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนให้สามารถทำหน้าที่ผดุงไว้ซึ่งมาตรฐานทางวิชาชีพ และจริยธรรมของสื่อมวลชนไทยได้อย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการรณรงค์เคลื่อนไหว เพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชนและสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน เช่น กิจกรรมด้านการส่งเสริม สิทธิเสรีภาพ กิจกรรมด้านการฝึกอบรม เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพวงการสื่อมวลชน เปิดโอกาสให้ นักข่าวได้พบปะพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับแหล่งข่าว รวมไปถึงกิจกรรมด้านการจัดประกวดข่าว สมาคมฯ จัดกิจกรรม ประกวดข่าวเป็นประจำทุกปี แบ่งการประกวดเป็น 4 ประเภท คือ “ การประกวดข่าวและภาพถ่ายยอดเยี่ยมรางวัลอิศรา อมันตกุล” การประกวดข่าวอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ การประกวดข่าวหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ ใน สถาบันอุดมศึกษา รางวัลพิราบน้อย (สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย,2562)

ในการพิจารณาคุณค่าของภาพข่าวในประเทศไทยนั้น รางวัลอิศรา อมันตกุล ที่จัดโดยสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นรางวัลแห่งเกียรติยศของคนหนังสือพิมพ์ ซึ่งมอบให้กับผลงานข่าว และผลงานภาพข่าวยอดเยี่ยมของหนังสือพิมพ์ในแต่ละรอบปี โดยมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ได้กำหนดรางวัล อิศรา อมันตกุล ขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์และเป็นเกียรติแก่นายอิศรา อมันตกุล อดีตนักหนังสือพิมพ์และนายก สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยคนแรกมูลนิธิอิศรา อมันตกุล ได้มอบหมายให้สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่ง ประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินงานด้านการจัดประกวดมาตั้งแต่ พ.ศ. 2515 (สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย, 2562)

สำหรับแนวโน้มในการคัดเลือกภาพที่ได้รางวัลภาพข่าวยอดเยี่ยม พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2540 ภาพข่าวที่ได้รางวัลเป็นภาพข่าวประเภทอุบัติเหตุ และภาพข่าวอาชญากรรม ที่เน้นในเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก ส่วนปี พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2550 ภาพที่ได้รางวัลนั้นเป็นภาพที่เน้นการจัดวางองค์ประกอบภาพ และการเล่าเรื่องสื่อความหมายจากองค์ประกอบในภาพ เพิ่มเติมขึ้นมาด้วย (วิรัชพร วิไลศิลป์ดีเลิศ, 2555)

กฤษณ์ ทองเลิศ (2554) กล่าวว่าความสำคัญของภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ (1) ภาพถ่ายเป็นหลัก ฐานที่ยืนยันความเป็นจริงและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเรื่องราว ซึ่งในทางวิชาชีพภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ มีจุดยืนทางพันธกิจในการรักษาคุณค่าความถูกต้องเป็นจริง หรืออาจกล่าวได้ว่า คุณค่าความถูกต้องเป็น จริงคือ หัวใจของภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ (2) ภาพถ่ายช่วยสร้างความเข้าใจต่อเรื่องราวได้ตรงตาม เหตุการณ์ การใช้ภาพถ่ายประกอบการรายงานข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราว ได้ตรงตามเหตุการณ์ (3) ภาพสามารถเล่าสยตาของผู้อ่านได้ดี ผู้อ่านสามารถเห็นถึงแนวเรื่องหรือประเด็นที่ ภาพนั้น ๆ นำเสนอได้ในเวลาที่รวดเร็ว อีกทั้งยังดึงดูดความสนใจของผู้รับสารให้เกิดความต้องการติดตาม ข่าวสารยิ่งขึ้น (4) ภาพถ่ายสามารถถ่ายทอดความรู้สึกของบุคคลหรือเหตุการณ์ได้ดี ภาษาภาพมีศักยภาพ ในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก (5) ภาพถ่ายสามารถที่จะยกระดับความสำคัญของคุณค่าของข่าวสาร ข่าว ที่มีภาพประกอบเป็นการเน้นความสำคัญของเรื่องราว โดยเป็นการให้ความสำคัญในแง่ของพื้นที่ในการนำ เสนอ ซึ่งช่วยยกระดับ ความสำคัญของเรื่องราวในวาระหนึ่ง ๆ ได้ (6) ภาพถ่ายช่วยเพิ่มความสวยงามให้ กับเรื่องราวที่นำเสนอ อันเนื่องมาจากการเลือกภาพที่สื่อความหมายร่วมกับการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ ภาพถ่าย การถ่ายทอดสีสันทัน ช่วยเพิ่มความสวยงามให้กับเรื่องที่สื่อสาร

เมื่อพิจารณาในมิติของการเรียนการสอนทางด้านการถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่ามีความ เกี่ยวข้องต่อแนวทางการสร้างสรรค์เนื้อหาที่สะท้อนผ่านภาพข่าวที่ได้รับรางวัลในระดับชาติ ซึ่งมีความ สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมของสังคมไทย จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการยกระดับมาตรฐานความเป็นมือ อาชีพของงานภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบภาพข่าว การสื่อความหมาย และคุณค่าทาง วารสารศาสตร์ของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2565 เพื่อให้ทราบถึงวิธีการ ของการจัดองค์ประกอบ วิเคราะห์ภาพข่าวตามแนวคิดคุณค่าทางวารสารศาสตร์ และวิเคราะห์การสื่อความ หมายของภาพข่าว เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในงานภาพข่าว เพื่อเป็นแนวทางวิชาชีพช่างภาพเชิงวาร สารศาสตร์นำไปประยุกต์ใช้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดองค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ของ “สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย” พ.ศ. 2551-2565
2. เพื่อศึกษาคุณค่าทางวารสารศาสตร์ของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ของ “สมาคมนักข่าวนัก หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย” พ.ศ. 2551-2565
3. เพื่อศึกษาการสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล ของ “สมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย” พ.ศ. 2551-2565

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีดังต่อไปนี้เป็นแนวทางในการเข้าสู่วิเคราะห์ปัญหาวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล 1) แนวคิดภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ในประเด็นคุณลักษณะและความสำคัญของภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ 2) แนวคิดคุณค่าทางวารสารศาสตร์ในประเด็นความสำคัญของคุณค่าข่าว องค์ประกอบของคุณค่าข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความใกล้ชิด ความเด่น ความผิดปกติ ความสนใจตามปฏิกิริยา ความขัดแย้ง ผลกระทบ และการประเมินคุณค่าภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ 3) ศิลปะการถ่ายภาพ ภาพถ่ายควรจะมีองค์ประกอบของความน่าสนใจ ดึงดูดให้ผู้อ่านอยากดูภาพนั้นทันที ทั้งนี้โดยมีหลักการจัดองค์ประกอบภาพ ได้แก่ 1. กฎสามส่วน 2. พื้นที่ว่าง 3. พื้นผิว 4. เส้น 5. การใช้กรอบภาพ 6. ความซ้ำ 7. ความสมดุล 8. ภาพโครงทึบ 4) แนวคิดการสื่อความหมายด้วยภาพ ภาพถ่ายมีการแฝงสัญลักษณ์บางอย่างเพื่อแทนความหมายที่ต้องการจะสื่อสาร ดังนั้นภาพถ่ายทุกภาพล้วนมีความหมายแฝงจากภาษาทางเทคนิคการถ่ายภาพเสมอ โดยการวิเคราะห์การสื่อความหมายของภาพต้องพิจารณาสัญลักษณ์ และกระบวนการประกอบสร้างความหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นคู่ตรงข้าม 5) แนวทางการวิเคราะห์ภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ เกิดจากการผสมผสานกรอบแนวคิดและทฤษฎีจากสาขาวิชาต่าง ๆ โดยการพิจารณาภาพกับมิติต่าง ๆ ภายใต้บริบททางสังคมเป็นหลัก โดยการวิเคราะห์ภาพแบบ The Good Eye ทั้ง 5 มิติ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของเนื้อหา สี องค์ประกอบ เิงพื้นที่ แสงและการแสดงออกของอารมณ์ภาพ รวมไปถึงการวิเคราะห์หรือวิจารณ์ภาษา และ การเปรียบเทียบกับคู่ตรงกันข้าม เป็นแนวทางในการช่วยขยายความหมายแฝงของภาพถ่ายข่าวให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย แหล่งข้อมูล คือหนังสือรายงานประจำปี 2552-2566 ของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เลือกภาพถ่ายรางวัลที่ 1 – รางวัลชมเชย ตั้งแต่ปี 2551-2565 โดยรวบรวมได้ทั้งหมด 67 ชิ้นงาน การวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จำแนกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้ 1) องค์ประกอบภาพของภาพข่าวรางวัล อิศรา อมันตกุล 2) การวิเคราะห์คุณค่าทางวารสารศาสตร์ภาพข่าวรางวัล อิศรา อมันตกุล 3) การสื่อความหมายของภาพข่าวรางวัล อิศรา อมันตกุล นำเสนอผลการศึกษารูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านวิธีการโดยนักวิชาการผู้ร่วมวิจัย (peer debriefing) ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านงานสื่อสารด้วยภาพจำนวน 3 คน รวมไปถึงวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ที่ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตั้งต้นในการช่วยพรรณนาวิเคราะห์ภาพถ่าย

สรุปผลการวิจัย

1) การจัดองค์ประกอบภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล พบว่ามีการจัดองค์ประกอบภาพด้วยวิธีการต่อไปนี้

1.1) กฎสามส่วน (Rule of Third) เป็นหลักการจัดองค์ประกอบเพื่อจะทำให้ภาพได้รับการเน้นจุดสำคัญมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงช่วยทำให้ภาพสื่อความหมายได้มากขึ้น ผ่านจุดตัด 9 ช่อง (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “มีอบเดือด” คือ ภาพตำรวจปราบจลาจลกำลังโดนรถชน ซึ่งเมื่อนำเส้นจุดตัดมาวางจะพบว่าตำรวจปราบจลาจลอยู่ในตำแหน่งจุดตัดพอดี ทำให้ตำรวจปราบจลาจลมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น เมื่อวัตถุภายในภาพอยู่ในตำแหน่งจุดตัดที่เหมาะสม ก็ช่วยทำให้วัตถุนั้นโดดเด่นกว่าพื้นที่ว่างภายในภาพ จะช่วยสร้างเรื่องราวและทำให้ภาพดูมีการเคลื่อนไหวด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 1 ภาพ “มีอบเดือด” โดย นายสรวิทย์ จ่านฤทธิ
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2552

1.2) พื้นที่ว่าง (Spatial organization) เป็นการใช้พื้นที่ว่างภายในภาพให้เป็นประโยชน์ ทำให้ภาพดูน่าดึงดูดมากยิ่งขึ้น ไม่ทำให้รู้สึกอึดอัด และพื้นที่ว่างทำให้ความหมายเปิด ให้ผู้ชมสามารถมีส่วนร่วมในการตีความหมายได้ด้วย (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “ไปด้วยกัน” คือ ภาพกลุ่มผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่กำลังลอยคออยู่ท่ามกลางน้ำท่วม ภาพช่วยบังคับสายตาไปที่ผู้ประสบภัย มีการปล่อยให้พื้นที่ว่างในภาพอยู่มาก ทำให้ภาพนี้สื่อถึงความอ้างว้าง ความโดดเดี่ยว และสร้างความรู้สึกถึงความกว้างใหญ่ของพื้นที่น้ำที่ผู้ประสบภัยลอยอยู่

ภาพที่ 2 ภาพ “ไปด้วยกัน” โดย ณัฐฐิติ อำไพวรรณ
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2555

1.3) พื้นผิว (Texture) การแสดงลักษณะพื้นผิวของรูปร่างผ่านภาพถ่าย ช่วยทำให้ภาพสื่อสารอารมณ์ออกมาได้ดี ทำให้วัตถุหลักภายในภาพมีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “โปรยโคมดับเพลิง” คือ ภาพเฮลิคอปเตอร์กำลังโปรยโคมดับเพลิงท่ามกลางควันดำที่ลอยอยู่เต็มอากาศ ลักษณะพื้นผิวเป็นพื้นผิวควันดำทำให้เน้นย้ำความรู้สึกถึงอันตราย ดอกย้าคุณค่าข่าวด้านผลกระทบจากเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่

ภาพที่ 3 ภาพ “โปรยโคมดับเพลิง” โดย ชัชพัชร ทองกร
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2565

1.4) เส้น (Line) เส้นสามารถให้ความหมาย แสดงความรู้สึกและอารมณ์ด้วย รวมไปถึงเส้นยังช่วยบังคับสายตาไปที่วัตถุที่ต้องการนำเสนอภายในภาพ และทำหน้าที่เป็นกรอบเพื่อช่วยให้ผู้ชมมุ่งจุดสนใจไปที่องค์ประกอบภาพที่ต้องการ (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “รออยู่” คือ ภาพผู้คนกำลังยืนมือไปรับถุงยังชีพในสถานการณ์น้ำท่วม มือและแขนของผู้คนเปรียบเสมือนเส้นนำสายตาให้กับผู้ชม มีลักษณะเป็นเส้นตรงพุ่งไปในทิศทางเดียวกันหลาย ๆ เส้น ทำให้รู้สึกถึงการต่อสู้ แ่งชิงกัน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของถุงยังชีพที่เป็นสิ่งจำเป็นมากในสถานการณ์นั้น

ภาพที่ 4 ภาพ “รออยู่” โดย กุลพันธ์ ศิริพิมพ์อำพร
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2555

1.5) ความซ้ำ (Repetition) เป็นการจัดองค์ประกอบที่นำองค์ประกอบที่เหมือนกันมาใช้ลักษณะซ้ำ ๆ กัน ให้เกิดจังหวะ การซ้ำวัตถุแบบเป็นระเบียบ หรือจงใจสร้างความขัดแย้งขึ้นท่ามกลางวัตถุที่เหมือนกัน เป็นการทำให้ผู้ชมมองไปที่วัตถุที่แตกต่างเช่น (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) ภาพ “แหวนแม่ นาฬิกาเพื่อน” จะเห็นได้ว่าภาพใบนี้จะมีจุดเด่นก็คือเครื่องแบบของเหล่ารัฐมนตรีที่มีลักษณะเหมือนกันอยู่ภายในภาพเป็นการซ้ำในรูปแบบของรูปทรง แต่ภาพนายประวิตร วงษ์สุวรรณ แสดงท่าทางที่แตกต่างกว่าคนอื่น จึงเป็นการบังคับสายตาโดยธรรมชาติให้ผู้ชมเลือกมอง นายประวิตร วงษ์สุวรรณ

ภาพที่ 5 ภาพ “แหวนแม่ นาฬิกาเพื่อน” โดย ชนดัด กัตถัญญ
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2561

1.6) การใช้กรอบภาพ (Framing) เป็นการจัดองค์ประกอบภาพโดยใช้หลักการวางให้มีฉากหน้าเป็นส่วนประกอบล้อมจุดเด่น ช่วยจำกัดจุดสนใจของผู้ชมให้มุ่งความสนใจไปที่วัตถุหลักภายในภาพ (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “รออยู่” คือสิ่งที่กำลังกีดขวางโมที่หันเป็นแว่นขนาดใหญ่อยู่ จะเห็นได้ว่ากรอบภาพภายในภาพนี้ก็คือแผงโมที่หันเป็นแว่นล้อมใบหน้าของลิงอยู่ กรอบภาพทำหน้าที่ช่วยดึงดูดให้เห็นถึงกิริยาท่าทางของลิงที่กำลังกีดขวางโมมีความน่าสนใจยิ่งขึ้นมากกว่าปกติ

ภาพที่ 6 ภาพ “อรัญ” โดย ภัทรพงศ์ ฉัตรภัทรศิลป์
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2563

1.7) ความสมดุล (Balance) คือภาพที่ถ่ายออกมาแล้ว ดูมีความเท่ากัน ทั้ง 2 ด้าน ซ้ายขวาหรือบนล่าง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุเหมือนกัน หรือคล้ายกัน ช่วยทำให้ภาพสื่อสารและดึงดูดสนใจออกมาได้มากขึ้น และช่วยแบ่งแยกวัตถุออกจากกันได้อย่างชัดเจน ช่วยทำให้เห็นถึงความเปรียบเทียบระหว่างวัตถุทั้ง 2 ข้าง จึงช่วยให้ภาพสื่อสารออกมาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “เพื่อนมนุษย์” คือ ชายที่สวมชุด PPE ที่กำลังช่วยเหลือชายไร้บ้าน เมื่อดูจากองค์ประกอบภายในภาพจะเห็นได้ว่าภาพนี้มีลักษณะความดุลยภาพแบบสมมาตรที่ชัดเจน เนื่องจากทั้งสองฝั่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน นั่นคือชุด PPE และหน้ากากอนามัย จึงทำให้เข้าใจบริบทภายในภาพว่าผู้ที่สวมชุด PPE มีหน้าที่เข้าไปช่วยเหลือผู้คนที่เดือดร้อนในสถานการณ์โควิด-19

ภาพที่ 7 ภาพ “เพื่อนมนุษย์” โดย ณัฐพล พันธุ์พงษ์สานนท์
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2566

1.8) ภาพโครงทึบ (Silhouette) คือภาพสีมืดทึบของตัวแบบที่ตัดกับพื้นหลังที่สว่างกว่า จะเห็นได้ว่าภาพโครงทึบ เป็นตัวช่วยในการดึงดูดสายตาของผู้ชมได้เป็นอย่างดี และช่วยสร้างอารมณ์ให้แก่ผู้ดูภาพ ภาพโครงทึบทำให้สารสนเทศที่เป็นรายละเอียดของภาพถูกลดทอนความสำคัญลง ทำให้ภาพสื่ออารมณ์ของเหตุการณ์ได้ดียิ่งขึ้น (กนกรัตน์ ยศไกร, 2550) เช่น ภาพ “เสียงชีวิต เพื่อชีวิต” จะเห็นได้ว่าจุดเด่นของภาพนั้นก็คืออันกดับเพลิงเป็นการบันทึกภาพย้อนแสงอยู่ข้างหน้ากองไฟ ทำให้ภาพสื่ออารมณ์ในวินาทีที่เป็นช่วงรอยต่อของความเป็นและความตาย สอดคล้องกับการตั้งชื่อภาพที่เน้นประเด็นเรื่องความเสี่ยง ซึ่งสื่ออารมณ์ของความลุ้นระทึกได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 8 ภาพ “เสียงชีวิต เพื่อชีวิต” โดย อติศร ฉาบสูงเนิน
ที่มา สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย , 2558

2) คุณค่าทางวารสารศาสตร์ของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล พบว่ามีคุณค่าทางวารสารศาสตร์โดยอาศัยหลักการต่อไปนี้

2.1) ความใกล้ชิด (Proximity) หมายถึง เหตุการณ์ข่าวมีความใกล้ชิดกับผู้อ่านมากน้อยแค่ไหน ผู้อ่านย่อมมีความสนใจในเรื่องที่ใกล้ตัว โดยความใกล้ชิดทางกายภาพ เช่น ความใกล้ชิดที่มาจากแหล่งที่อยู่อาศัย จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจน และความใกล้ชิดทางความรู้สึกจะเป็นข่าวที่ทำให้เกิดความรู้สึกให้เกิดความรู้สึกเป็นหมู่มากร่วมกัน (วัณณิ ภูวทิศ, 2551) ตัวอย่างจากภาพที่ 7 ภาพ “เพื่อนมนุษย์” จะเห็นได้ว่าเป็นภาพข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ป่วยโควิด-19 มีความใกล้ชิดด้านกายภาพ เนื่องจากเหตุการณ์โควิด-19 เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกและทุกคนล้วนได้รับผลกระทบเหมือนกัน และด้านความรู้สึก ถึงเห็นใจร่วมกันถึงผู้ป่วยโควิด-19 ด้วยเช่นกัน

2.2) ความเด่น (Prominence) หมายถึง เหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหรือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เช่น ข่าวของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี ข่าวของดารา นักแสดงหรือนักกีฬาที่มีชื่อเสียง และข่าวของบุคคลที่กำลังเป็นที่พูดถึงในช่วงเวลานั้น แม้จะไม่ใช่บุคคลสำคัญที่มีผลต่อประเทศหรือคนหมู่มากแต่ผู้คนให้ความสนใจมาก ณ ช่วงเวลานั้น ก็สามารถเรียกได้ว่าเป็นข่าวที่มีความเด่นได้ด้วยเช่นกัน (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 5 ภาพ “แหวนแม่ นาฬิกาเพื่อน” จะเห็นได้ว่าเป็นภาพข่าวเกี่ยวกับนายประวิตร วงษ์สุวรรณ ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลานั้น จึงนับได้ว่าเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงภายในประเทศไทย

2.3) ความผิดปกติ (Unusualness) หมายถึง เหตุการณ์ข่าวที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามปกติ เช่น ข่าวงูสองหัว จะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนใจมากขึ้น เช่น เหตุการณ์ช้างออกมาขวิดรถตามถนน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นเป็นปกติ หรือ เหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ จึงทำให้ได้รับความสนใจ (วัณณิ ภูวทิศ, 2551) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 6 ภาพ “อรัญ” ซึ่งภาพดังกล่าวเป็นข่าวเกี่ยวกับลิงที่กำลังกินแตงโมที่เห็นเป็นแว่นอยู่ภายในงานเลี้ยงโต๊ะจีนลิลลพบุรี ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ผิดปกติเนื่องจากไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติและไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำนั่นเอง

2.4) ความสนใจตามมนุษยวิสัย (Human interest) หมายถึง เหตุการณ์ข่าวที่สร้างความรู้สึกทางด้านอารมณ์ กระตุ้นให้ผู้อ่านข่าวเกิดความสนใจและอารมณ์ร่วม (วัณณิ ภูวทิศ, 2551) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 4 ภาพ “รออยู่” จะเห็นได้ว่าเป็นภาพข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี 2554 ภาพมีการสื่อสารให้เห็นถึงความลำบากของผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่ต้องการของยังชีพเป็นจำนวนมากสร้างความรู้สึกเห็นใจแก่ผู้ประสบภัย

2.5) ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งจะได้ความสนใจจากผู้อ่านสูง เนื่องจากผู้อ่านข่าวอยากติดตามบทสรุป (วัณณิ ภูวทิศ, 2551) ตัวอย่างจากภาพที่ 1 ภาพ “มือบ๊อด” จะเห็นได้ว่าเป็นภาพข่าวเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ปราบปรามถูกทำร้ายในการชุมนุมทางการเมือง โดยการขบกรฟงชน เห็นได้ชัดเจนว่ามีการทำร้ายร่างกายกันเกิดขึ้น รวมไปถึงสามารถสะท้อนออกมาเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งทางการเมืองได้ด้วยเช่นกัน

2.6) ผลกระทบ (Consequence) หมายถึง เหตุการณ์ซ้ำที่มีต่อมวลชน เช่น เหตุการณ์น้ำท่วม โรคระบาด มีทั้งเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและเหตุการณ์ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม แม้ผู้อ่านจะไม่ได้ประสบปัญหาเดียวกันแต่เหตุการณ์นี้ก็สามารถสะท้อนผลกระทบภาพรวมได้ (วัฒนีย์ ภูวทิศ, 2551) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 2 ภาพ “ไปด้วยกัน” จะเห็นได้ว่าเป็นภาพข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในปี 2554 สะท้อนผ่านผู้คนที่ต้องออกไปลอยแพหนีน้ำท่วมซึ่งทำให้เห็นถึงผลกระทบวิกฤตน้ำท่วมใหญ่ที่เกิดขึ้นโดยตรงอย่างชัดเจน

3) การสื่อความหมายจากองค์ประกอบภาพของภาพข่าวรางวัลอิศรา อมันตกุล พบว่ามีการสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพโดยอาศัยหลักการต่อไปนี้

3.1) ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรงวัตถุในภาพ หมายถึง รูปทรงของคน สัตว์ สิ่งของ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกสื่อสารออกมาให้รูปสัญลักษณ์ ซึ่งจะถูกตีความออกมาโดยอิงจากประสบการณ์ (เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง, 2560) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 7 ภาพ “เพื่อนมนุษย์” จะเห็นได้ว่าภาพมีการแสดงรูปทรงสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน ขณะช่วงเวลานั้น ชุด PPE ส่วนใหญ่จะใช้เฉพาะหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น ดังนั้นประชาชนทั่วไปจึงสวมเพียงหน้ากากอนามัยเท่านั้น ชุด PPE และ หน้ากากอนามัย เป็นสัญลักษณ์ถึง หน่วยงาน และประชาชน นั่นเอง

3.2) ความหมายแฝงของภาษาทางเทคนิคการถ่ายภาพ หมายถึง การสื่อความหมายภาพผ่านเทคนิคการถ่ายภาพ เช่น ระดับมุมกล้อง ภาพมุมสูง สื่อถึง การพ่ายแพ้ ภาพมุมระดับสายตา สื่อถึง ความเสมอภาค ภาพมุมต่ำ สื่อถึง ความยิ่งใหญ่ความมีอำนาจ (เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง, 2560) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 4 ภาพ “รออยู่” เป็นภาพผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่กำลังแย่งชิงถุงยังชีพ เป็นภาพที่ถูกถ่ายจากมุมสูงสื่อความหมายถึงเป็นมุมมองภาพจากคนที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่ามองลงไปด้านล่าง ซึ่งลักษณะภาพมุมสูงมีความหมายถึง ผู้ประสบภัยน้ำท่วมที่กำลังตกที่นั่งลำบากกำลังแย่งชิงถุงยังชีพจากหน่วยงาน รวมไปถึงภาพสามารถถ่ายทอดเรื่องราวออกมาได้ครบถ้วน

3.3) ความหมายแฝงทางหลักจิตวิทยาของสี เนื่องจากสีมีความหมายแฝงในเชิงจิตวิทยา เช่น สีแดง(Red) มีความหมายสื่อถึง ความรุนแรง ความร้อนแรง ความอำนาจ สีเหลือง (Yellow) มีความหมายสื่อถึง ความสดใส ร่าเริง สีน้ำเงิน (Blue) มีความหมายสื่อถึง สงบนิ่ง ความเงี้ยวว้าง สีชมพู (Pink) มีความหมายสื่อถึง ความงดงาม สดใส มีชีวิตชีวา (สมชาย พรหมสุวรรณ, 2548) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 8 ภาพ “เสียงชีวิต เพื่อชีวิต” สีของเปลวไฟมีความหมายที่สื่อถึงความร้อนแรงซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์รับสัมผัสของมนุษย์ที่เมื่อเปลวไฟ สีของเปลวไฟจึงมีการสื่อความหมายทั้งในเชิงความหมายตรงและอารมณ์ของเรื่องราวอีกด้วย

3.4) อวัจนภาษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง หมายถึง เป็นการสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกัน โดยใช้ท่ากบฏกริยา ท่าทาง น้ำเสียง สีหน้า สายตา หรือวัตถุ หรือการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ (ภาทิติ ตริสุกุล, 2551) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 5 ภาพ “แหวนแม่ นาฬิกาเพื่อน” จะเห็นได้ว่าภาพใบนี้ จุดเด่นนั่นก็คือ นายประวิตร วงษ์สุวรรณ ที่กำลังท่าทางเอามือปิดตาหน้าอยู่ ซึ่งท่าทางที่กำลังเอามือบังแดดอยู่แต่ก็สามารถสื่อถึงท่าทางที่กำลังเขินอายอยู่ได้เช่นกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับประเด็นการตั้งคำถามกับรายละเอียดทรัพย์สินส่วนตัวว่ามีความเป็นมาอย่างไร ดังนั้นแล้วภาพถ่ายใบนี้ก็มีนัยยะสื่อเสียดทางการเมืองด้วยเช่นกัน

3.5) การสร้างความเป็นคู่ตรงข้าม หมายถึง ความเป็นคู่ตรงกันข้ามเป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่มีความหมายขัดแย้งกันเพื่อสื่อเรื่องราวของภาพข่าว เช่น ขาวกับดำ มีดกับสว่าน ดีกับเลว ถูกกับผิด (กาญจนา แก้วเทพ, 2542 อ้างถึงใน พิรตธนย์ บุญมา, 2560) ตัวอย่างจาก ภาพที่ 3 ภาพ “โปรยโคมดับเพลิง” จะเห็นได้ว่าภาพข่าวนี้เป็นภาพข่าวเหตุการณ์ไฟไหม้ครั้งใหญ่โดยมีพื้นหลังเป็นควันสีดำขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของไฟไหม้ และความอันตราย และมีเฮลิคอปเตอร์กำลังโปรยโคมดับเพลิงสีขาวลงมาเพื่อช่วยดับไฟ ซึ่งโคมสีขาวสร้างความรู้สึกปลอดภัยด้วยเช่นกัน ซึ่งแสดงถึงความเป็นคู่ตรงกันเกิดขึ้นภายในภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1) การจัดองค์ประกอบภาพขาวดำรางวัลอิศรา อมันตกุล จากการศึกษาผู้วิจัยได้จำแนกหลักการ ได้แก่ 1. กฎสามส่วน (Rule of Third) 2. พื้นที่ว่าง (Spatial organization) 3. พื้นผิว (Texture) 4. เส้น (Line) 5. การใช้กรอบภาพ (Framing) 6. ความซ้ำ (Repetition) 7. ความสมดุล (Balance) 8. ภาพโครงทึบ (Silhouette) พบว่าช่วยให้ภาพมีความสวยงามและสามารถสื่อสารเรื่องราวออกได้เด่นชัด และผู้วิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทวีชัย จันทะวงศ์ และ และกาญจนา มีศิลปิกภัย (2564) มีการศึกษาวิจัยเรื่องวิชาชีพช่างภาพขาวดำจากหนังสือพิมพ์เพื่อการพัฒนา ผู้การเป็นผู้รายงานข่าวและภาพในยุคดิจิทัล ได้กล่าวถึง การจัดองค์ประกอบภาพและความคิดสร้างสรรค์เปรียบเทียบเหมือนการเล่าเรื่องการนำ เสนอภาพขาวในมุมมองประเด็นต่าง ๆ ทำให้ภาพขาวสามารถสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณ์ ทองเลิศ (2554) ภาพขาวต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สามารถสื่อความหมายเป็นเรื่องราวในเชิงข่าวได้ชัดเจน ในขณะที่ภาพถ่ายทั่วไปจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของความสวยงามทางด้านศิลปะมากกว่าประเด็นข่าว และต่อยอดจากผลการวิจัยของ วีรภัทร วิไลศิลปดีเลิศ (2555) มีการศึกษาถึงภาพวิเคราะห์เนื้อหาภาพถ่ายยอดเยี่ยมรางวัล อิศรา อมันตกุล ของสมาคมช่างถ่ายภาพหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 ถึง พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึง องค์ประกอบภาพ รูปแบบ และเทคนิคการถ่ายภาพ ซึ่งแสดงออกถึงคุณสมบัติด้านความงามเชิงองค์ประกอบศิลป์ ที่กล่าวว่า ภาพขาวยอดเยี่ยมฯ นั้น ภาพส่วนใหญ่เป็นลักษณะของภาพขาว ณ ที่เกิดเหตุ กล่าวคือ ช่างภาพต้องเข้าไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว ไม่ทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นล่วงหน้า และมีเวลาเตรียมตัวในการถ่ายภาพไม่มากนัก ทำให้ภาพนั้นเป็นภาพที่เน้นเหตุการณ์อาภัพภัยบุคคล เน้นเรื่องราวของความเป็นข่าว มากกว่าความสวยงามทางศิลปะ ซึ่งภาพถ่ายยอดเยี่ยมรางวัลอิศรา อมันตกุล ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาการจัดองค์ประกอบภาพให้มีความสวยงามขึ้น และภายใต้ความสวยงามก็ยังมีแฝงความหมายและเรื่องราวของชาวนั้น ๆ ไปด้วย เพื่อให้ตอบรับกับคุณค่าทางวารสารศาสตร์ในปัจจุบัน

2) คุณค่าทางวารสารศาสตร์ของภาพขาวดำรางวัลอิศรา อมันตกุล จากการศึกษาผู้วิจัยจำแนกหลักการ ได้แก่ 1. ความใกล้ชิด (Proximity) 2. ความเด่น (Prominence) 3. ความผิดปกติ (Unusualness) 4. ความสนใจตามปฏิสนธิวิสัย (Human interest) 5. ความขัดแย้ง (Conflict) และ 6. ผลกระทบ (Consequence) พบว่าหลักคุณค่าทางวารสารศาสตร์ ขึ้นอยู่กับข่าวขณะช่วงเวลานั้นได้รับความสนใจจากประชาชนมากน้อยเพียงใด รวมไปถึงภาพถ่ายก็เป็นตัวช่วยสำคัญในการเพิ่มคุณค่าข่าว และผู้วิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันทา แยมทัฬ (2564) ที่มีได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณค่าข่าวในวารสารศาสตร์ดิจิทัลศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวถึง “กระบวนการได้มาซึ่งข่าว” และคุณภาพของงานข่าว - ภาพประกอบ รวมทั้งการนำลักษณะการเขียนข่าวที่เหมาะสมกับยุคสมัยใหม่มาเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคุณค่าข่าวด้วย และ บันลัทธิ บุญยะรัตเวช (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการคัดเลือกภาพถ่ายสารคดีเพื่อเผยแพร่ในนิตยสาร ได้กล่าวถึงในการ ประกอบภาพเข้าร่วมสื่อสารความหมายร่วมกับบทความ ภาพถ่ายจะต้องมีความหมายที่สอดคล้องกับบทความนำเสนอไปในทิศทางเดียวกัน

3) การสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพของภาพขาวดำรางวัลอิศรา อมันตกุล จากการศึกษาผู้วิจัยจำแนกหลักการ ได้แก่ 1. ความหมายเชิงสัญลักษณ์ของรูปทรงวัตถุในภาพ 2. ความหมายแฝงของภาษาทางเทคนิคการถ่ายภาพ 3. ความหมายแฝงทางหลักจิตวิทยาของสี 4. อวัจนภาษาผ่านการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง และ 5. การสร้างความเป็นคู่ตรงข้าม พบว่าการสื่อความหมายขององค์ประกอบภาพ ให้ภาพมีมิติมากยิ่งขึ้นภาพสามารถสื่อสารเรื่องราวทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับข่าวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณ์ ทองเลิศ (2554) แนวคิดแนวทางการวิเคราะห์แบบ The Good Eye จะให้ความสำคัญกับวิธีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบภาพที่เกิดจาก ไม่ว่าจะเป็นในส่วนเนื้อหาของเนื้อหา องค์ประกอบเชิงพื้นที่ แสงและการแสดงออกของอารมณ์ภาพดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะทำให้การวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับ

กระบวนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดผ่านวัตถุทางสายตาคงจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไตรสิทธิ์ ศิริธนู (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อความหมาย ด้วยภาพของภาพถ่ายรางวัล โครงการประกวดภาพถ่ายนานาชาติเนื่องในงานวันนวัตกรรม ได้กล่าวถึง ลักษณะ ภาพถ่ายประกวดที่ได้รางวัลจะมีความเป็นรูปธรรม สามารถอธิบายความหมายที่หลากหลาย และสะท้อน มุมมองความงดงามทางศิลปะที่ถูกถ่ายทอดผ่านตัวภาพถ่าย และยังช่วยอธิบายตีความสิ่งที่เป็นามธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

- 1) ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยควรทำการศึกษาผู้รับสารในประเด็นเกี่ยวกับการรับรู้ความสำคัญของ คุณค่าข่าวที่เป็นผลมาจากการนำเสนอภาพข่าว
- 2) ควรศึกษามุมมองของช่างภาพเชิงวารสารศาสตร์ในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้ภาพถ่าย ประสบความสำเร็จในการสื่อสารและการรับรางวัลในการประกวดภาพถ่ายในระดับชาติ
- 3) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาพถ่ายรางวัลในระดับนานาชาติ ในมิติด้านการจัดองค์ประกอบภาพ คุณค่าเชิงวารสารศาสตร์และวิธีการสื่อความหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับสำหรับนักวิชาชีพ

- 1) นักวิชาชีพ หรือช่างภาพข่าว ควรเน้นวิธีการการจัดองค์ประกอบเพื่อทำให้เนื้อหาข่าวมีคุณค่าเชิง วารสารศาสตร์มากขึ้น
- 2) นักวิชาชีพ หรือช่างภาพข่าว ควรนำการใช้สัญลักษณ์ไปประยุกต์ใช้กับภาพถ่าย เพื่อสร้างเรื่องของภาพ และข่าวให้มีความสามารถในการสื่อสารความหมายแฝงและเนื้อหาที่กระทบอารมณ์ในเชิงสร้างสรรค์ได้ดี ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ ยศไกร. (2550). *การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). *การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: แนวคิด เทคนิค การวิเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: อินทนิล.
- ทวีชัย จันทะวงศ์ และกาญจนา มีศิลปิกภัย. (2564). *วิชาชีพช่างภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์เพื่อการพัฒนาสู่การ เป็นผู้รายงานข่าวและภาพในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- บันสิทธิ์ บุญยะรัตเวช. (2564). *กระบวนการคัดเลือกภาพถ่ายสารคดีเพื่อเผยแพร่ในนิตยสาร*. นนทบุรี : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พีรณย์ บุญมา. (2560). *การวิเคราะห์สัญลักษณ์ของนักกีฬาในภาพยนตร์โฆษณา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ]. http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3152/1/phiradon_bunm.pdf
- ไตรสิทธิ์ ศิริธนู (2560). *การสื่อความหมายด้วยภาพของภาพถ่ายรางวัล โครงการ ประกวด ภาพถ่ายนานาชาติ เนื่องในงานวันนวัตกรรม*. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง. (2560). *การสื่อสารด้วยภาพและกระบวนการถ่ายภาพ*. <https://www.chonburi.spu.ac.th/comm/admin/knowledge/A523one.pdf>
- ภาภิติ์ ตรีสุก. (2551). *หลักนิเทศศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วีรภัทร วิไลศิลปดีเลิศ. (2555). *การวิเคราะห์เนื้อหาภาพข่าวยอดเยี่ยมรางวัลอิศรา อมันตกุล ของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย*. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒน์ ภูทิต. (2551). *การสื่อข่าวและการเขียนข่าว*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุนันทา แย้มทัพ. (2564). *คุณค่าข่าวในวารสารศาสตร์ดิจิทัลศตวรรษที่ 21*. เชียงใหม่: คณะการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (2545). *การสื่อข่าว : หลักการและเทคนิค*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สมชาย พรหมสุวรรณ. (2548). *หลักการทัศนศิลป์*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย. (2562). *ประวัติสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย*. <https://tja.or.th/view/history/919https://tja.or.th/view/history/919>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.(2552). *สื่อในพายุวิกฤต*. <https://tja.or.th/view/journalist-day-book/1204>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.(2555). *วัฒนธรรมการแชร์ในอุตสาหกรรมสื่อ*. <https://tja.or.th/view/journalist-day-book/7853>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.(2558). *อภิวัดหนังสือ Media Revolution*. <https://tja.or.th/view/journalist-day-book/9689>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย.(2561). *สื่อมืออาชีพในภูมิทัศน์ใหม่*. <https://tja.or.th/view/journalist-day-book/12411>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย. (2563). *Back to Journalist*.<https://tja.or.th/view/journalist-day-book/14191>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย. (2565). *ทางรอดสื่อ Living with Covid-19 #คนปรับตัวในขยับเปลี่ยน*. <https://tja.or.th/view/highlight/1340078>
- สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย. (2566). *68 ปี สมาคมนักข่าวฯ กับความท้าทายใหม่*. <https://tja.or.th/view/annual-report/1447212>